

8.3 АГРОПРОМИСЛОВІ ФОРМУВАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Організаційною формою агропромислової інтеграції є агропромислові формування. Розрізняють 2 типи існуючих в Україні агропромислових формувань: регіональні та господарські.

Регіональні агропромислові формування представлені переважно агропромисловими асоціаціями, а господарські – агропромисловими підприємствами та агрофірмами.

На господарському рівні агропромислова інтеграція розвивається шляхом організації власної переробки в сільськогосподарських підприємствах, селянських (фермерських) і приватних господарствах.

Підприємства та організації, які входять до інтегрованих формувань зберігають юридичну та господарську самостійність і працюють на принципах господарського розрахунку та власної вигоди.

Створення і діяльність інтегрованих господарських структур в Україні регулюється Законами України “Про підприємство”, “Про господарські товариства”, “Про підприємства в Україні”.

Агропромислові підприємства – сільськогосподарські підприємства, які мають в своєму складі промислове виробництво по переробці сільськогосподарської продукції.

Агропромислові комбінати – об’єднують споріднені галузі сільського господарства і промисловості, які тісно пов’язані між собою територіально, технічно та організаційно. В них продукція сільського господарства служить сировиною для промислової переробки, а відходи використовуються як корм для худоби або іншого виробництва (в буряковоцукровому, овочевоконсервному, крохмалопоточному виробництві, а також у виноградарстві і виноробстві).

Агропромислові об'єднання – це складна форма сільськогосподарської і промислової кооперації. Формується в основному в сферах виробництва і переробки малотранспортабельної продукції, що швидко псується. Особливість – кожне підприємство зберігає свою юридичну самостійність.

Територіальні аграрно-промислові формування – об'єднання за участю виробників і переробників сільськогосподарської сировини, торгівельних та інших юридичних і фізичних осіб, що створюються з метою підприємницької діяльності, підвищення ефективності виробництва та випуску конкурентноспроможної продукції і передбачають координацію господарської діяльності, добровільну централізацію ряду функцій технологічного та науково-технічного розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та торгівельної діяльності, матеріально-технічного постачання тощо.

Такі формування створюються на районному, міжрайонному та загальнодержавному рівнях у формі агропромислових асоціацій і корпорацій, концернів тощо відповідно до Законів України “Про підприємства в Україні” та “Про господарські товариства”.

Всі учасники таких господарських структур зберігають юридичну та господарську самостійність і співпрацюють на принципах взаємних економічних інтересів та вигоди. Правові, організаційні та економічні відносини між ними регулюються установчою угодою та статутом об'єднання.

Порядок організації інтегрованого формування. Роботу по створенню нової інтегрованої структури здійснює організаційний комітет засновників, якими можуть бути сільськогосподарські, переробні, агросервісні та інші підприємства, громадяни України й іноземні громадяни та юридичні особи, крім випадків, визначених законодавчими актами України.

При створенні агропромислової господарської структури:

- обґрунтовується мета створення формування;
- аналізується сучасна ситуація у виробництві та переробці відповідного виду продукції в регіоні;

- визначається орієнтовна організаційна структура інтегрованого формування;
- окреслюється сфера діяльності інтегрованої господарської структури;
- обґрунтовуються економічні відносини учасників створюваного формування;
- встановлюється порядок формування статутного фонду та розповсюдження акцій;
- прогнозується розвиток інтегрованої структури на ближчі роки;
- визначаються необхідні інвестиції для реалізації проекту розвитку господарської структури та джерела фінансування намічуваних заходів;
- розраховуються очікувані показники ефективності діяльності інтегрованого формування;
- розробляється установча угода і статут інтегрованої структури;
- скликаються установчі збори для прийняття рішення щодо створення формування і обрання його виконавчих і контролюючих органів, проводиться реєстрація створеного формування.